

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády

ze dne 21. listopadu 2012 č. 853

Stanovisko

vlády k návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 835)

Vláda na své schůzi dne 21. listopadu 2012 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 835), a vyjádřila s tímto návrhem zákona **nesouhlas**, a to především z následujících důvodů:

1. Vyšetřovací komise Poslanecké sněmovny je ústavním orgánem sui generis. Vyšetřovací komise Poslanecké sněmovny, zřizovaná pro vyšetření věci veřejného zájmu Poslaneckou sněmovnou podle čl. 30 Ústavy České republiky a § 48 jednacího řádu Poslanecké sněmovny, je zvláštním orgánem Poslanecké sněmovny a svou povahou se liší od jiných parlamentních orgánů, výborů a komisí zřízených v souladu s čl. 31 Ústavy České republiky. Tomuto postavení a oprávněním vyšetřovací komise Poslanecké sněmovny odpovídá i její složení výhradně z poslanců.

2. Skutečnost, že členy vyšetřovacích komisí Poslanecké sněmovny mohou být pouze poslanci, odpovídá charakteru vyšetřovací komise coby nástroje kontrolní pravomoci Parlamentu vůči moci výkonné. Vedle vyšetřovacích komisí jsou nástroji parlamentní kontroly například institut vyslovení důvěry a nedůvěry vládě, právo interpelační apod., u nichž se účast na Poslanecké sněmovně nezávislých osob jistě také neočekává. Je třeba rovněž uvést, že žádná z členských zemí Evropské unie, jejichž právní systém zřízení parlamentních vyšetřovacích komisí umožňuje, nepočítá s členstvím jiných osob než poslanců.

3. Podle platné právní úpravy může vyšetřovací komise Poslanecké sněmovny v rámci své činnosti přibrat k jednotlivým úkonům či objasnění odborných otázek potřebné odborné pracovníky, kteří vykonávají svou činnost na základě pověření vyšetřovací komise a jsou vázáni jejími pokyny. Lze tudíž dovodit, že platná právní úprava jistou participaci nezávislých odborníků na činnosti vyšetřovací komise umožňuje.

4. Navrhovaná úprava se nijak nevypořádává s faktem, že zjištění a návrh komise podléhá schválení (formou usnesení) Poslaneckou sněmovnou. Zpráva komise a návrh usnesení jsou projednávány plénem komory, v rámci podrobné rozpravy mohou

poslanci navrhovat pozměňovací návrhy k usnesení, v důsledku čehož je původní podoba usnesení mnohdy významně pozměněna a nemusí odpovídat zjištěním a doporučením předloženým vyšetřovací komisí. Navrhované členství nestranných osob pak v tomto kontextu zcela ztrácí svůj smysl.

5. Navrhovaná právní úprava se nezabývá ochranou utajovaných informací, následkem čehož může dojít k úniku utajovaných informací a ohrožení bezpečnosti státu.

6. Podle platné právní úpravy nemůže být členem vyšetřovací komise poslanec, který je členem vlády (§ 48 odst. 1 věta třetí jednacího řádu Poslanecké sněmovny). Umožnění členství ve vyšetřovacích komisích i jiným osobám než poslancům však může změnit výklad předmětného ustanovení v tom smyslu, že by se členem vyšetřovací komise mohl stát i člen vlády, který není poslancem, což je s ohledem na funkci vyšetřovací komise coby nástroje parlamentní kontroly vůči vládě a veřejné správě z ústavního hlediska nepřípustné, neboť tím dochází i k nerespektování politické odpovědnosti a dělby moci mezi moc výkonnou a zákonodárnou.